

מחצלת קנים גדולה, אף שהיא קשה ואינה נוחה כל כך למשכב, (365) אם עשאה כדי שתשמש לשכיבה עליה, הרי היא ככלי, הואיל וייחדה לכך בפירוש, ומקבלת טומאה, ולפיכך אין מסככין בה. (366)

אבל אם עשאה לסיכוך, אין היא חשובה "כלי", ולכן מסככין בה ואינה מקבלת טומאה. ובגמרא יתפרש מה דין מחצלת שעשאה בסתמא, ולא יחדה בפירוש למשכב או סיכוך.

רבי אליעזר אומר: אחת מחצלת קטנה (367) ואחת גדולה, דין אחד להן: אם עשאה לשכיבה, הרי היא מקבלת טומאה ואין מסככין בה. ואם עשאה לסיכוך, מסככין בה ואינה מקבלת טומאה.

ולהלן בגמרא יתפרש במה נחלקו, שהרי

ודאי מודים חכמים לרבי אליעזר, שאם עשאה במפורש למשכב, בין קטנה ובין גדולה פסולה. ואם ייחדה לסיכוך, אף קטנה כשרה.

גמרא:

שנינו במשנה: מחצלת קנים גדולה, עשאה לשכיבה, מקבלת טומאה ואין מסככין בה. עשאה לסיכוך, מסככין בה ואינה מקבלת טומאה:

ומקשה הגמרא: הא גופה קשיא [דברי המשנה סותרים עצמם מיניה וביה].

שהרי אמרת ברישא של המשנה: עשאה לשכיבה מקבלת טומאה ואין מסככין בה. ומשמע, טעמא דעשאה לשכיבה, לפיכך

האם שיפועי אוהלים כאוהלים.

365. כך פירש רש"י. ובשפת אמת תמה, שמלשון רש"י משמע שמשנתנו מדברת דוקא במחצלת של קנים שאינם נוחים לשכיבה, ולפיכך מחצלת גדולה סתמא לסיכוך, אבל במחצלת של קש או גמי שנוחות למשכב, אפשר שגם גדולה סתמא למשכב. ואם כן, תסתור משנתנו לברייתא המובאת להלן בגמרא, והאמרת "מחצלת של שיפא ושל גמי, גדולה מסככין בה. קטנה אין מסככין בה". ומשמע, שגם במחצלת של גמי מחלקים בין קטנה לגדולה!?

וצריך לומר, שלא נקטה כן משנתנו אלא לרבותא במחצלת קטנה, שגם מחצלת של קנים שאינה נוחה למשכב סתמא לשכיבה, אולם אליבא דאמת גם מחצלת של גמי גדולה אין סתמא לשכיבה.

366. כתב המאירי: עשאה לשכיבה, מקבלת המחצלת טומאת מדרס לכשישכב עליה הזב, שהרי כלי המיוחד לשכיבה הוא. וכל שכן שתטמא מחצלת זו בשאר טומאות, כטומאת מת וכדומה, שכל הכלים טמאין בהן, ואינן צריכות כלי המיוחד לשכיבה דוקא.

ואם עשאה לסיכוך, אינה מקבלת טומאת מדרס, הואיל ואינה מיוחדת לשכיבה. ואף בשאר טומאות אינה נטמאת, כיון שפשוטי כלי עץ אינם מקבלים טומאה.

367. שיעור מחצלת קטנה: כתב הר"ן שהוא כדי שכיבה. ופירשו האחרונים, שכל שהיא מעט יותר מקומת אדם בינוני זוהי קטנה. אבל אם רחבה יותר, מחצלת גדולה היא. בכורי יעקב סימן תרכט ס"ק ט.